

Sygn. akt V CZ 2/11

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Dyrektora Regionalnego Zarządu

Gospodarki Wodnej w G.

przy uczestnictwie J. S.

o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 marca 2011 r.,

zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 25 listopada 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy w G. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania – J. S. od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 23 września 2010 r., którym została oddalona apelacja uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 25 maja 2010 r., w sprawie I Ns 281/20. Podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej uczestnika była niedopuszczalność tego środka zaskarżenia od zaskarżonego orzeczenia. Sąd Okręgowy podniósł, że w postępowaniu nieprocesowym środek ten przysługuje jedynie w sprawach określonych w art. 519¹ k.p.c., a więc jego wniesienie jest niedopuszczalne od postanowienia, którego przedmiotem jest zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego.

Postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu skargi kasacyjnej zostało zaskarżone przez uczestnika J. S. w całości zażaleniem, w którym wniósł on o jego uchylenie, „a tym samym nadanie skardze kasacyjnej biegu”. Uczestnik podniósł, że Sąd drugiej instancji dopuścił się naruszenia art. 2 k.p.c. polegającego na „niedopuszczalnej komparycji postanowienia polegającej na wpisaniu w niej Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w G. w miejsce RZGW w G. ponieważ obowiązuje k.p.c. w którym: nie ma pojęcia komparycji a jest sentencja; no i w sprawach ostatecznych decyzji administracyjnych co ma miejsce w sprawie – nawet Sąd Okręgowy w G. Wydział III Cywilny – w jakimkolwiek składzie nie może nic poprawiać czy zmieniać wbrew treści art. 2 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problematykę dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym normuje w sposób wyczerpujący art. 519¹ k.p.c. (por. np.: postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2007 r., IV CZ 118/06, LEX nr 609974). Stosownie do treści § 1 tego przepisu: od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Ocena prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia wymaga rozważenia, czy skarga kasacyjna, jako środek zaskarżenia mający charakter szczególny, przysługuje od orzeczeń wydanych w postępowaniu depozytowym. Kwestia ta stanowiła już przedmiot rozważania i rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, który wyjaśnił, że „złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego” jest instytucją prawa zobowiązań (art. 467 i nast. k.c.), a w sprawach z tego zakresu, zgodnie z art. 519¹ k.p.c., ten środek zaskarżenia nie przysługuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., III CZ 74/01, Prok. i Pr.- wkł. 2002 nr 5 i z dnia 7 lutego 2008 r., V CZ 141/07, niepublikowane).

Postępowanie w przedmiocie zezwolenia na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego jest postępowaniem szczególnym, albowiem instytucja depozytu sądowego w prawie cywilnym służy dłużnikowi, który w ten sposób zwalnia się z długu (zastępczo spełnia świadczenie), z tego też względu stanowi instytucję prawa zobowiązań. Skarga kasacyjna w sprawach nieprocesowych przysługuje w wypadkach określonych w art. 519¹ k.p.c., wśród których nie mieści się postępowanie depozytowe. Postanowienie o złożeniu przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego nie stanowi orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, za które należy rozumieć orzeczenie zawierające, co do zasady, merytoryczne rozstrzygnięcie istniejącego sporu. Argumentem przemawiającym za odmiennym rozstrzygnięciem nie jest również pkt 5 art. 519¹ § 4 k.p.c., gdyż nie uzasadnia on wnioskowania *a contrario* i przyjęcia, że pozostałe rozstrzygnięcia zapadłe w odniesieniu do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego mogą zostać zaskarżone skargą kasacyjną (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 r., V CZ 141/07).

Odnosząc się do podniesionego przez uczestnika zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 2 k.p.c., stwierdzić należy, że jest on oczywiście nieuzasadniony, gdyż postępowanie depozytowe przynależy do drogi sądowej. W sprawie której stroną jest Skarb Państwa, zachodzi konieczność ustalenia nawet z urzędu przez sąd właściwej *stationis fisci*, gdy jest ona wadliwie oznaczona (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1970 r., II CR 301/70, OSNCP 1971, nr 3, poz. 55).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.